

A SZOCIÁLIS NYILVÁNTARTÁSI LAP BEVEZETÉSE A GAZDASÁG MEGSZILÁRDÍTÁSA SZEMPONTJÁBÓL

A szociálpolitika és a társult munka

A szociálpolitika az öngazgatású szocializmusban a társadalom, valamint az emberek élet- és munkakörülményei tudatos megváltoztatásának eszköze a szocialista öngazgatás rendszerének és e rendszer társadalmi érdekeinek alapján.

Szocialista öngazgatású közösségünk olyan szociálpolitikát határozott meg, amelyben a dolgozók és a polgárok maguk döntenek a szociális fejlődés prioritásairól és feladatairól, az elsődleges termelés és a társadalmi tevékenységek érdekeinek egybehangolására törekedve.

A szociálpolitika szubjektuma, történéseinek cselekvő alanya az *ember*. Szükségei összetettek, ami szükségyszerűvé teszi a dolgozó ember, a család, a gyermek, az öregek és mások közös szükségleteinek számbavételét, éspedig: elsőrendű feladatként a társadalmi tevékenységek területén. A szociálpolitika, a legtágabb értelemben, olyan politika, mely az életkörülmények minden elemét, a munkás és általában a dolgozó emberek társadalmi pozícióit magában foglalja. Hordozója az öngazgatásilag társult munka. A szociális politikán belül a szocialista szolidaritás az a terület, mely azon szükségletek kielégítését tartalmazza, melyek kielégítésére nem alkalmazhatók kizárólag a gazdasági kritériumok, hanem bizonyos szociális korrekatívákat tesz szükségessé a lakosság azon része irányában, amely valamilyen okból képtelen arra, hogy munkája útján biztosítsa egzisztenciáját, létminimumát.

A szolidaritás sokféle emberi szükségletre terjedhet ki (és a gyakorlatban ki is terjed), mindenekelőtt a lakáskérdések, a nyugdíjasoknak a holt munkából eredő jogai megvalósítása, a rokkantak és a szociálisan ellátatlanok, a dolgozó nő és anya helyzetének javítása, a gyermekek és a család védelme területén stb. Nálunk megvannak a feltételei az ember szükségleteiről alkotott felfogás módosításának. Általában ugyanis az egzisztenciális és pszicho-szociális szükségletek tudata gyorsabban nö-

vekszik, mint a társadalom gazdasági alapja, így aztán gyakori a szükségletek és a reális lehetőségek ütközése. De a szükségletek és a reális fejlődési lehetőségek közötti aránytalanság mozgósító momentummá, alkotásra serkentő impulzussá válhat, a megfontoltabb integrális társadalmi angazsálás irányában.

Ebből a nézőpontból szemlélve megközelíthető az okoknak az az összképe, mely a gazdasági és a szociális fejlődés aránytalanságának előidézője. Másrészt a társadalmi-politikai közösség stabilitása az alap és a felépítmény fejlődésének egyensúlyát igényli.

Szociálpolitikánk hordozói érzik azt a valós és tudományos hiányosságot, amit egy, az emberi egzisztencia minimális feltételeit közelebbről meghatározó rendelkezés jelentene. Ez a rendelkezés a gazdasági és a szociális fejlődés egybehangolásának tengelyévé válhatna. Társadalmunk kiegyensúlyozott fejlődésének legjobb megoldásaira ott bukkanunk, ahol a legszembetűnőbben megnyilvánulnak, amiből világosan és egyértelműen következik, hogy kifejezésre jutnak a dolgozók osztályérdekei — tehát a társultmunka-szervezetekben és a helyi közösségekben.

A társult munka szervezetei termékeny talajt képeznek a dolgozók sok egzisztenciális szükséglete kielégítése számára. Itt valósul meg közvetlenül a munkaképesség, a termelékenység, az élet- és a munkakor terjedelme, a szociális biztonság és egyáltalán: az életvitel milyensége. A felsorolt szükségletek kielégítési fokát messzemenően azoknak a tevékenységeknek a hatósugara határozza meg, melyek a viszonyok szférájába, azaz a társultmunka-szervezetek szociális funkciói közé sorolhatók.

Nem téveszthetjük szem elől azt aényt, hogy „a dolgozók a társult munka alap- és más szervezeteiben valósítják meg a legközvetlenebbül uralkodó szerepüket a társult munka és a társadalom keretében, közvetlenül és öngazgatásilag valósítják meg társadalmi-gazdasági és egyéb öngazgatási jogaikat és döntenek társadalmi-gazdasági helyzetük más kérdéseiben. A társultmunka-alapszervezetekben megvalósuló öngazgatás egyike az öngazgatású szocialista rendszerünk teljességét tápláló forrásoknak.

A társultmunka-szervezetekben a dolgozók közvetlenül döntenek a társadalmi újratermelésről, meghatározzák a szociális és a gazdasági fejlődés irányát. E szervezetek dolgozói tehát kettős funkciót valósítanak meg egyidejűleg: termelési (szolgáltatási) és szociális funkciót; ők formálják gazdasági és szociális politikánkat. A társultmunka-szervezetek dolgozói közötti, valamint a társult munka egészén belüli viszonyok alapjai azok az elvek, amelyek nemcsak a termelő (szolgáltató), hanem szociális funkciójuk megvalósítása tekintetében, az egész társadalmon belüli öngazgató szocialista viszonyok kialakítása és erősítése szempontjából is alapvetőek. Ezek az elvek a következők:

- az öngazgatású kapcsolat,
- a felelősség,
- a kölcsönös függőség,

- a szolidaritás és
- a kölcsönösség elve.

Ezek az elvek a munka és a társadalom humanizálódásának, illetve az ember felszabadulásának hiteles folyamatát igazolják”.¹

Sajátos helyet és jelentőséget kell a szociálpolitikának adni a hangsúlyozott gazdasági stabilizáció körülményei közepette, mivel a szociálpolitika és a szociális fejlődés egész társadalmi fejlődésünk tevékeny tényezője.

A szociálpolitikát meg kell szilárdítani, nem olyan értelemben, hogy „összehúzzuk magunkat”, hanem *a munkatermelékenység és a társadalom termelő erői további növelésének, a hatékonyabb és a termékenyebb munka, a nagyobb jövedelem elérésének funkciójaként*, mert kizárólag ezeken az alapokon épülhet és erősödhet a dolgozók és a polgárok élet-színvonala és szociális biztonsága.

Ugyanez okból az általános és a közös fogyasztásnak és a reál-, nem pedig a névleges jövedelem anyagi keretei, valamint a gazdasági stabilizáció feltételei között kell maradnia — ez olyan imperativusz, amelyet tiszteletben kell tartani. Ez a szubjektív erők álláspontjának világos megfogalmazását igényli a személyi nominál- és reáljövdelmek, a foglalkoztatás, a stabilizáció terhének arányos megosztása, a munka eredménye szerinti díjazás, a szolidaritás és a kölcsönösség kritériumainak érvényesítése, a kiskeresetű dolgozók és a kisjövedelmű nyugdíjasok életszínvonalának biztosítása, a lakbérkedvezmények, a gyermekvédelem, a falusi lakosság szociális biztonsága, az egészségügyi, társadalmi, harc- és rokkantvédelmi jogok kiterjesztése tekintetében, és minden olyan kérdést illetően, amely hatással van a dolgozók és polgárok, valamint családtagjaik anyagi helyzetére a gazdasági stabilizáció körülményei közepette.

Az öngazgatás és általában a társadalmi, valamint a gazdasági viszonyok fejlődése, stabil gazdasági folyamatok feltétele esetén, magában hordozza a tartósan szilárd és folyamatos szociálpolitika feltételeit. Amikor pedig ezek a feltételezések nem valósulnak meg — mert egészében véve nem is valósulhatnak meg — objektíve olyan társadalmi intézkedések válnak szükségessé, amelyek a dolgozók és polgárok egyes kategóriáinak szociális helyzetén javítanak. Ez a tevékenységi terület a szociális védelem, vagyis szervezett segítségnyújtás a szociális szükségét szenvedőknek. A szociális védelem célja — Vajdaság SZAT szociális védelemről szóló törvénye szerint² — az emberek gazdasági és szociális biztonságáról való gondoskodás, a szocialista humanizmus és az emberi szolidaritás elveivel összhangban, ez pedig oly módon érhető el, ha a szociális szükségét szenvedők számára megteremtjük az önálló életvitel feltételeit, ha felszámoljuk azokat az okokat, amelyek oda vezetnek, hogy valaki a társadalom segítségére szoruljon.

Néhány jellegzetes előítélet teszi szükségessé az alábbiak hangsúlyozását:

1. Tarthatatlan az a felfogás, amely a szociális védelmet — a szociál-

politika lényeges elemét — a fogyasztáshoz, a társadalom nem termelő részéhez sorolja, ami ily módon teherként nehezedik az eleven és holt munkára, miközben szem elől tévesztik e terület óriási hozzájárulását a társadalom erkölcsi és szociális kohéziójához, az emberek biztonságérzetéhez és a munkatermelékenységhez.

2. A másik előítéletet az az állítás fogalmazza meg, mely szerint a szociális védelem az olyan emberek szűk körére korlátozódik, akik munka nélkül vannak és munkaképtelenek. Tudvalevő ezzel szemben — a hozzánk legközelebb álló szabadkai gyakorlat példáján is —, hogy a szociális védelem igénybevevőinek alig egyharmada sorolható a klaszszikus értelemben vett szociális esetek kategóriájába, *többségük a társult munkából toborzódik*. Éppen ezért elkerülhetetlen, hogy a szociális védelmi szükségletek kielégítése áttevődjön az emberek élet- és munkahe-lye irányába: a társult munka és a helyi közösség felé.

Annak érdekében, hogy a társult munka megfelelően teljesíthesse szociálpolitikai és szociális-védelmi funkcióját, létre kellett hozni a viszonyok szférájában a szükségletek közvetlen kimutatásának és egybehangolásának társadalmi-politikai, gazdasági és egyéb feltételeit, valamint e viszonyokból eredő szükségletek és érdekek megvalósítása feltételeinek megteremtéséhez szükséges öngazgatási döntéshozatalt. A szükségletek kielégítésének mértékével és minőségével kapcsolatban az öngazgatási-*lag társult munkáé a döntő szó (egészében és minden részében).*

A szakszervezet eddig is, a jövőben pedig a *szociális nyilvántartási lap* (a közvélemény „szociális karton” néven ismeri) alkalmazásával még inkább sikrasszáll a dolgozók életszínvonala, szociális biztonsága megóvásáért, közvetlen összefüggésbe hozva ezeket a kategóriákat a munkatermelékenység és a jövedelem növekedésével, a gazdasági stabilizálás politikájának következetes megvalósítása mellett.

A szociálpolitika szférájában a szervezett és társult emberek a társult munka szintjén szemtől szemben állnak egymással és mindannyian együtt a saját és közös fejlődésük és létezésük ellentmondásaival. Az öngazgatás ezen a ponton vált az *emberek közötti humanus viszonyok megtestesítőjévé*. Ebben a kontextusban a szocialista humanizmus a konkrét emberek olyan reális szükségletein nyugszik, amelyek kielégítése mindenki jólétének és elégedettségének feltételévé lép elő, azaz a szocialista humanizmus a szegénység és tehetetlenség alóli felszabadulás folyamát is jelenti.

A társadalmi viszonyok és társadalmi tevékenységek területének, de ugyanígy az öngazgatási szocialista termelési rendszernek is kulcsfontosságú fogalma a *szolidaritás*.

A társadalmi szolidaritáson alapszik a teljes társadalmi újratermelés, a termelés és elosztás, ez a társadalmi és gazdasági fejlődés, a társadalmi stabilizálás, az emberi szabadságjogok megvalósításának tényezője, a szociális biztonság külön rendszere, mely nélkül „nincs szabad személység, sem szabad társadalom, sem fejlődés”.³

A szolidaritás nemcsak a szamaritánuskodó és az alamiznaosztó kö-

nyörületesség elveivel való szembe fordulást jelenti, még kevésbé szűkíthető le erkölcsi elvvé, vagy olyasforma okoskodássá, hogy mindenki kerülhet szociálisan veszélyeztetett helyzetbe. A szolidaritás, mint a szocialista öngazgatású társadalom alapelve, a dolgozók érdekeinek, szükségleteinek és céljainak egységességéből következik, olyan feltételek között, amikor ezek az érdekek, célok és szükségletek nem valósulnak meg. Ez képezi az emberek közötti viszonyok alapját, nem olyan értelemben, mint az erősek és gazdagok viszonyulása a gyengékhez és szegényekhez, hanem mint az egyformák és egyenjogúak közötti viszony.

A szolidaritás alapelveit az alkotmány és a társult munka törvényének következő rendelkezései tartalmazzák:

1. a dolgozók társadalmi-gazdasági és szociális helyzetéről;
2. a jövedelem elosztásáról;
3. a dolgozók szociális jogairól;
4. a szanálás intézményéről;
5. az öngazgatási érdekközösségek tevékenységéről.

Anélkül, hogy a szocialista szolidaritás felsorolt öt alkalmazási területének azonos jelentőségét negligálnánk, mivel célunk a szociálpolitika területének megvilágítása, ebben az írásban csak a harmadikkal foglalkozunk.

A társult munka dolgozóinak szociális jogai

tárgyában az alkotmány és a társult munka törvényének rendelkezései intézkednek. Céljuk a dolgozók szociális biztonságának megteremtése és fokozása, a *foglalkoztatás biztosítása* útján. Azaz — a törvény által meghatározott feltételek és esetek kivételével — egy dolgozónak sem szakadhat meg a munkaviszonya szándéka ellenére. Az *átképzésre való jog* minden dolgozót megillet. Funkciója a rokkantság megelőzése, jól lehet olyan esetekben kerül általában alkalmazásra, amikor a dolgozó munkaképessége olyan mértékben csökken, hogy nem képes ellátni addigi munkakörét. A társult munka dolgozói és családtagjaik *társadalombiztosításra jogosultak*, az ebből eredő jogok az egészségvédelem, továbbá a betegség, a szülés, a munkaképesség csökkenése vagy elvesztése, az öregség és az átmeneti munkanélküliség esetén érvényesíthető jogok. A *munkavédelmi jogok* célja a dolgozó munkakörnyezetének őrzése, biztosítása és javítása. A társult munka törvényének rendelkezései irányozzák elő azokat az intézkedéseket, melyek a dolgozó fizikai épségének, egészségi és munkaképességének, valamint személyes biztonságának védelmét célozzák a munkavégzés folyamán. *A nők, a fiatalok és a rokkantak védelme* a dolgozók védelme külön jogainak magasabb funkcióját jelenti.

A felsorolt szociális jogok mellett a társult munkában jelen vannak egyéb olyan tevékenységek is, amelyek közvetlen összefüggésben állnak a dolgozó szociális biztonságával. Ezeket a tevékenységeket többnyire a

társultmunka-szervezetek öngazgatási aktusai és fejlesztési tervei szabályozzák. Közülük a *lakáspolitikát és a lakáskörülményeket érintő tevékenységet* tartjuk a leglényegesebbnek. Az alkotmány rendelkezései értelmében a társultmunka-szervezetek, más öngazgatási szervezetek és közösségek és a társadalmi közösség egészében intézkedéseket foganatosítanak és lehetőséget teremtenek arra, hogy minden ember kielégíthesse lakás iránti szükségletét, mint a szociális biztonság lényeges feltételét. E szükséglet kielégítése mind szervezettebben megy végbe, társadalmi megállapodásokon és öngazgatási megegyezéseken alapuló eszköztársítás útján. Továbbra is ösztönözni és erősíteni kell a szolidáris lakásépítés gyakorlatát a társadalmi-politikai közösségek szintjén, ezáltal biztosítva lakást a kis fizetésű dolgozóknak.

A *társadalmi élelmezés* iránt mind nagyobb számú társultmunka-szervezet érdeklődik. Az egytálételre leválasztott eszközök funkciója részben preventív — a gyenge és helytelen táplálkozás okozta betegségek megelőzése —, részben pedig a munkateljesítmény javítása, mivel az ember ezáltal a munkahelyén felüdül, erőre kap.

A *dolgozók pihenésére és rekreációjára* mindinkább úgy tekintenek, mint az ember pszichikus és fizikai képességei maximális kibontakozását — ebből eredően optimális termelékenységet — is meghatározó tényezőre, aminek feltétele a szabad idő helyes kihasználása, vagyis a megfelelő irányultságú pszicho-szociális, társadalmi, művelődési és sporttevékenység. E célból meghatározzák a nyaralási pótlékre jogosultak körét is, a pótlék összege pedig az utóbbi időben a lakásfeltételek, a családtagonkénti jövedelem, egészségi állapot és az évi szabadság kihasználási módjának függvénye.

A *gyermekvédelem* hatáskörébe tartozó kérdések szintén jelentősek a társult munka szociálpolitikája szempontjából. A családi pótlék, a napközi otthonok befogadóképessége, az óvodás és iskolás gyermekek élelmezése stb. olyan tényezők, melyek erős hatással vannak minden dolgozó szociális biztonságára, de kiváltképp a dolgozó anyákat érintik, akik Szabadka és Észak-Bácska területén a munkaviszonyban lévők közel egyharmadát képezik.

Az általunk ismert források szerint a szociálpolitika funkciója a társult munkában a következő területeken nyilvánul meg:

- a) stabilitás a dolgozók munka- és életfeltételeinek biztosításában;
- b) a személyi és társadalmi színvonal folyamatos emelésében;
- c) a szociális biztonság feltételeinek megteremtésében.

A szubjektív erők mozgósítása mellett e területen *szükségessé válik a szociális munka bekapcsolódása is a társult munkába*. A szociális munka ugyanis a szociálpolitika igen hatásos módszere; olyan tevékenység, melyen keresztül az emberről való gondoskodás teljes egészében szociálpolitikai intézkedések útján valósul meg, mint a szociálpolitika ügyei, céljai és feladatai megvalósításának eljárás módja.

A társultmunka-szervezetekben ezért létre kell hozni a szociális munka külön szolgálatát, megfelelő számú szociológussal, ipari pszichológussal

sal, szociális dolgozóval, munkaegészségügyi és hasonló profilú szakorvossal. E szolgálat feladata az volna, hogy megállapítsa a dolgozók és családjuk szociális-védelmi szükségleteit; hogy előterjessze a megállapított szükségletek kielégítésének programját, munkatervét, intézkedéseit és akcióit, hogy a társultmunka-szervezet szociális fejlődésének hordozója legyen és hogy kedvező szociális légkört teremtsen a munkásoknak nyújtott optimális segély által, személyes és családi problémáik megoldásában.

Az ezen írásban megfogalmazott szociálpolitika kivitelezésének instrumentuma, a szociális munka szolgálata eredményes ténykedésének instrumentuma, a társult munka ilyen irányú szociális fejlődése programjának előfeltétele, mely a dolgozó ember és családja boldogságát és jólétét tűzi ki célul, a szociális nyilvántartási lap.

A szociális nyilvántartási lap

egy fajta szociális karton, a szó legjobb értelmében. Tudatosan kerüljük a szociális karton kifejezést, mert számunkra, akik professzionálisan vagy politikailag részesei voltunk a bevezetése (1977) körül fellángolt vitáknak, pejoratív jelentéstartalmat hordoz.

A szociális nyilvántartási lap a dolgozók élet- és társadalmi színvonalára vonatkozó, egységes metodológiával felvett és feldolgozott adatok szintézise egész Észak-Bácska szintjén. Más szóval: *a szociális nyilvántartási lap a megfelelő szociálpolitika vezetésének empirikus alapja*; nem új nyilvántartás, hanem lényeges tények szintézise és kiegészítése, rendszeres értelmezése, azaz a gyakorlati tevékenység alapja.

A szociális nyilvántartási lap bevezetésének céljai az alkalmazási területek szintjére bonthatók le:

1. *Regionális szinten* a szociálpolitika céljainak sikeres megvalósítása várható, a foglalkoztatás, az oktatás, a lakáspolitikai, a gyermek-, a szociális és egészségvédelem, a nyugdíj- és rokkantbiztosítás vonatkozásában stb.

2. *A társultmunka-szervezetek szintjén* a munka humanizálását emeljük ki, valamint a szociálpolitika különböző elemeinek a munka termelékenységére kifejtett kedvező hatását.⁴

3. *A helyi közösségben* a szociális nyilvántartási lapot az teszi jelentőssé, hogy a társadalmi életszínvonal létesítményeinek építésével kapcsolatos döntéshozatal tényezőjeként a helyi közösség szociális-védelmi funkciója fokozásának tényezőjévé lép elő.

4. *Az egyén mint kutatási egység szintjén* a célok úgy fogalmazhatók meg, hogy a szociális helyzete — szociális szükségletei — javítására irányuló intézkedések és tevékenység kezdeményezésének kiindulópontja.

Ismeretes, hogy az utóbbi időben több olyan konkrét előírás lépett hatályba, mely a *foglalkoztatottakról vezetendő nyilvántartásokról* rendelkezik. E nyilvántartások vezetését törvény⁵ írja elő és eszerint tartal-

maznia kell a foglalkoztatottak általános adatai mellett a dolgozó képzettségével és az általa végzett munkával kapcsolatos adatokat is. Az említett nyilvántartás mellett a mi akciónk szempontjából jelentős még:

- a személyi jövedelmi kimutatás,
- a munkahelyi balesetek nyilvántartása,
- azon munkahelyek felsorolása, melyeken fennáll az üzemi balesetek és foglalkozásbetegségek veszélye,
- a biztosított egészségügyi lapja.

A felsorolt forrásokból származó információk összesítése, majd kiértékelése a lakáskörülményekre, a gyermekek tanulására és védelmére, a róluk való gondoskodásra vonatkozó adatokkal, valamint a háztartás egyéb jövedelmeinek számbavétele szolgál a szociális nyilvántartási lap összeállításának alapjául.

A foglalkoztatott dolgozók nyilvántartását a társultmunka-szervezetek a munkások személyi lapjain és dossziéiban vezetik. E nyilvántartások vezetésének regionális szintű egységesítése képezi az akciónkhoz feltétlenül szükséges „adatbank” bázisát. Az összekötő adat a foglalkoztatottak egészségügyi törzsszáma lehet. E szám alatt kísérjük mindazokat a szociális nyilvántartási lapból kikövetkeztetett jellemző mutatókat, melyek a dolgozó élet- és társadalmi színvonala több szempontú tanulmányozásának lényeges kiindulópontjai. Feltétlenül meg kell határozni a kutatási beavatkozások periodizálását, az adatszolgáltatás terminusait, mivel a szociális nyilvántartási lap adatai dinamikus jellegűek. Feltételezhető, hogy a terület mintegy 58 000 foglalkoztatottja adatainak számítógépes feldolgozása útján a szociális nyilvántartási lap olyan hatékony rendszerét hozhatjuk létre, melyre a szintézis és az analízis metodológiai egysége a jellemző, ahol a tanulmányozott jelenségekre vonatkozó információk aszerint differenciálhatók, amilyen mértékben a regionális szinttől az egyén felé közeledünk.

Szerénytelenség volna azt állítani, hogy a szerző (és munkatársai) világosan látják mindazokat a teendőket, melyek a szociális nyilvántartási lap mint céltudatos komplex program módszerével kapcsolatosak. Az akció megindítására kedvező a társadalmi klíma, előkészületben van az a tanácskozás, mely a megfelelő fogalmi apparátus átstrukturálását, illetve kialakítását célozza, azaz annak tudatosítását, hogy az egész akciót a szociálpolitika vezetésének és az ezzel kapcsolatos gyakorlatnak a megváltoztatására irányuló erőfeszítéseknek kell kísérniük.

Befejezésül még egyszer hangsúlyozni szeretnénk, hogy a szociális nyilvántartási lap hozzájárulna ahhoz, hogy rajta keresztül sikeresen ötvöződjének a humanitáson és szolidaritáson alapuló törekvések a stabilizációs erőfeszítésekkel: lehetővé tenné ugyanis, hogy a szociális juttatásokhoz mindig az arra legjobban rászorulóknak jussanak.

Jegyzetek

- ¹ Dr. Dušan Lakičević: Socijalni rad u udruženom radu privrede című könyve előszavában, Belgrád, 1978.
- ² Vajdaság SZAT Hivatalos Lapja, 1976. 28. szám.
- ³ Josip Broz Tito: A szociális munka harmadik országos értekezletéhez intézett levél.
- ⁴ Dr. Novica Mitić: Socijalno-politička i socijalno-zaštitna funkcija organizacija udruženog rada kao faktor obezbeđenja socijalne sigurnosti radnika i povećanja produktivnosti rada. Zbornik Instituta za socijalnu politiku u Beogradu, 32—40. oldal.
- ⁵ A JSZSZK Hivatalos Lapja, 1977. 2. szám.

Rezime

Prolegomena u prilog ekonomske stabilizacije posredstvom uvođenja „socijalne karte”

Polazeći od položaja i uloge socijalne politike u samoupravnom socijalističkom društvu, kao oruđa svesnog menjanja društva, životnih i radnih uslova ljudi na osnovama sistema socijalističkog samoupravljanja i njegovih društvenih vrednosti, autor pojmovno razrađuje bitne elemente ovog područja delatnosti: pre svega solidarnost.

Funkciji socijalne politike u organizacijama udruženog rada autor prilazi kao funkciji borbe za veću produktivnost rada, za dalji razvoj proizvodnih snaga društva, za efikasniju i produktivniju proizvodnju i za veći dohodak. A socijalna sigurnost je faktor, koji — ako ne direktno, ono indirektno — utiče na sve nabrojane težnje. Socijalna politika je područje, gde je samoupravljanje postalo oličenje humanog odnosa čoveka prema čoveku, tvrdi autor i svoju tvrdnju podkrepljuje nabrojanjem socijalnih prava radnika u udruženom radu.

U cilju pospešivanja delovanja u ovom smeru razrađuje suštinska i normativno-pravna pitanja uvođenja evidencije o minimumu socijalnih pokazatelja, kao empirijske osnove za vođenje adekvatne socijalne politike, prikazujući njegove efekte na regionalnom nivou, na nivou organizacije udruženog rada i mesne zajednice, kao i pojedinca. Izlaganje završava izvođenjem zaključka, da uvođenje evidencije o minimumu socijalnih pokazatelja objedinjuje napore za stabilizaciju sa težnjama humanosti i solidarnosti socijalne politike.

Resumee

Einleitung zur ökonomischen Stabilisation durch Einführung der „Sozialkarte”

Der Verfasser bearbeitet die wichtigsten Elemente der Position und Rolle der Sozialpolitik in der sozialistischen Selbstverwaltungsgesellschaft, als Instrumentes der bewussten Änderung der Gesellschaft, der Lebens- und Arbeits-

bedingungen der Menschen auf Grund der sozialistischen Selbstverwaltung und ihrer gesellschaftlichen Werte.

Er betrachtet die Funktion der Sozialpolitik als die Funktion der Kampfes für die grössere Produktivität, für die weitere Entwicklung der Arbeitsproduktivität, für die effektvollere und fruchtbarere Produktion und für das grössere Einkommen. Die Sozialpolitik ist ein Faktor der — direkt oder indirekt — auf alle diese Bemühungen Einfluss ausübt. Die Sozialpolitik ist das Gebiet an dem die Selbstverwaltung, die Durchführung des menschlichen Verhältnisses der Menschen miteinander geworden ist, stellt der Verfasser fest und beweist diese seine Feststellung mit der Vorführung der sozialen Rechte in den vereinigten Arbeitsorganisationen.

Um die Tätigkeit in dieser Richtung zu beschleunigen, bearbeitet er die wesentlichen und normativ-rechtlichen Fragen der Einführung einer Evidenz über das Mindestmass der sozialen Fragen als empirische Grundlage der entsprechenden Führung der Sozialpolitik; ihre Effekte in Hinsicht der Regionen, der Arbeitsorganisationen, der Ortsgemeinschaften und des Einzelnen zu erzielen. Der Verfasser beendet seine Vorführung mit dem Beschluss dass die Einführung der Mindestevidenz der sozialen Mindestdaten, die Bemühungen der Stabilisation, der Humanität und Solidarität vereinigt.